7/3152

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.10.0.APK.0.00.00.00/ 6010
Konu: Yazılı Soru Önergesi

ANKARA

25 Ekim 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 21.07.2004 tarihli ve KAN.KAR.MD-A.01.0.GNS.0.10.00.02-6663/21356 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili Sayın İsmail DEĞERLİ tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen ve Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip kılınan "Personele döner sermayeden yapılan ek ödemeler ve personelin mali hakları" ile ilgili olarak verilen 7/3152 Esas numaralı Yazılı Soru Önergesi'nin cevabı ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Bakan

EKLER :
EK-1 Önerge cevabı (4 sayfa)

7/3152

Ankara Milletvekili İsmail DEĞERLİ tarafından "Personele döner sermayeden yapılan ek ödemeler ve personelin mali hakları" ile ilgili olarak verilen Yazılı Soru Önergesi'nin cevabıdır.

SORULAR:

Yazılı Soru Önergesi'nde;

"Kamuda çalışan sağlık personelinin, döner sermaye geliri bakımından farklılıklar gösterdiği, bu gelirin bazı hastanelerde 3 milyar TL'yi bulurken, sağlık ocaklarında, verem savaş dispanserlerinde, ana çocuk sağlığı ve aile planlaması merkezlerinde ve sağlık evlerinde çalışan personelin ancak 150-300 milyon TL döner sermaye aldığı belirtilmektedir. Bu durumun, sağlık ocakları ve diğer sağlık kurumlarında çalışan personelin hastanelere tayin taleplerini artırdığı, Sağlık Ocaklarında, Verem Savaşı Dispanserlerinde, Ana Çocuk Sağlığı Merkezlerinde ve Sağlık Evlerinde çalışan personelin üzerinde yarattığı olumsuzluklar nedeniyle, sağlık hizmetinde aksamalara neden olduğu iddia edilmektedir.

"Bununla birlikte, Ankara Büyükşehir Belediyesi ve İzmir Büyükşehir Belediyesi hastaneleri ile İstanbul' da bulunan polis hastanesi büyük bir özveriyle sağlık hizmeti veren hastanelerimizdendir. Bu hastanelerimizde çalışan personelin, diğer hastanelerimizde görev yapan sağlık personeli ile aynı işi yapmalarına karşın döner sermayeleri bulunmamaktadır" denilerek;

"Eşit işe eşit ücret ve çalışma barışı açısından önem taşıyan bu konuya ilişkin olarak;

"1-Sağlık Ocağı, Ana Çocuk Sağlığı, Verem Savaşı Dispanserlerini ve Sağlık Ocaklarında hizmet veren personelin ücretlerini yeterli buluyor musunuz ?

"2- Bu sağlık kuruluşlarında hizmet verilen hizmetin kalitesini artırmak için, başta sağlık çalışanlarının özlük hakları ve ücretleri olmak üzere ne tür önlemler almayı düşünüyorsunuz ?

"3- Sağlık personeli arasındaki ciddi rahatsızlıklara neden olduğu iddia edilen, döner sermaye paylaşımı ile döner sermaye adaletsizliğini gidermek için ne tür bir çözüm öngörüyorsunuz ? Bununla ilgili bir çalışmanız ve programınız bulunmakta mıdır?

"4- Sağlık Ocağı, Ana Çocuk Sağlığı ve Verem Savaşı Dispanserlerinden 2002 yılının Aralık Ayından 2004 yılının Temmuz ayına kadar kaç personel hastanelere ataması yapılmıştır? Hastanelerden bu kurumlara kaç personel ataması olmuştur?

"5- Belediye hastaneleri ile Polis hastanesinin, diğer kamu hastanelerinin yaptığı işin aynısını yapmasına rağmen döner gibi ek bir gelirlerinin olmaması sizi rahatsız etmiyor mu? Bu personelin mağduriyetini nasıl gidermeyi düşünüyorsunuz? Konuyla ilgili bir çalışmanız var mı?

"6- Aynı işi yapan kamu çalışanları arsında varolan ücret/maaş farklarını ücretleri yükselterek kaldırmayı düşünüyor musunuz?

"7- Bu bağlamda kurumlar arasında veya kurumların kendi içinde eşit işe eşit ücret/ maaş verilmesi uygulamasına bir an önce geçilmesi için hükümetinizce bir çalışma yapılmakta mıdır?" hususları sorulmaktadır.

CEVAPLAR:

Cevap 1) Bakanlığımıza bağlı sağlık ocaklarında, verem savaş dispanserlerinde, ana çocuk sağlığı ve aile plânlaması merkezleri ile sağlık evlerinde çalışan sağlık personeli, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile verilen malî ve özlük haklarından diğer yataklı tedavi kurumlarında çalışan sağlık personeli ile eşit ölçüde faydalanmaktadır.

Diğer taraftan performansa ve fiilî çalışmaya dayalı ek ödeme sistemini düzenleyen 209 sayılı Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasından sonraki hükümlerinin 2004 yılındaki uygulanma şeklini gösteren 2004 Malî Yılı Bütçe Kanununun 49 uncu maddesinin (k) bendinde; "Personelin katkısıyla elde edilen döner

sermaye gelirlerinden, 14.7.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (A) bendine göre çalışanlardan döner sermaye biriminde görevli olan personel ile bu birimde 10.7.2003 tarihli ve 4924 sayılı Kanun uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edilen sağlık personeline, mesai içi veya mesai dışı ayrımı yapılmaksızın ek ödeme yapılabilir. Bu ödemenin oranı ile usul ve esasları; personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, hizmete katkısı, performansı, serbest çalışıp çalışmaması ile muayene, ameliyat, anestezi, girişimsel işlemler ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi unsurlar esas alınarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Sağlık Bakanlığınca belirlenir ...Personelin katkısı ile elde edilen döner sermaye gelirlerinden, o birimde görevli personele yapılacak ek ödeme toplamı (ilgili birimin cari yıldaki), döner sermaye gelirinin % 50'sini aşamaz" hükmü öngörülmüştür.

2004 Malî Yılı Bütçe Kanununun anılan hükmüne istinaden, Maliye Bakanlığının 05.02.2004 târihli ve 1725 sayılı uygun görüşüne istinaden 09.02.2004 tarihli ve 417 sayılı Bakan Onayı ile yürürlüğe konulan "Sağlık Bakanlığına Bağlı Birinci İkinci ve Üçüncü Basamak Sağlık Kurum ve Kuruluşlarında Görevli Personele Döner Sermaye Gelirlerinden Ek Ödeme Yapılmasına Dair Yönerge" ile **objektif kriterlere ve ölçülebilir performansa dayalı** olarak yapılacak ek ödemenin usûl ve esasları belirlenmiştir.

Gerek, 2004 Malî Yılı Bütçe Kanununun anılan hükmünde ve gerekçe, bu hüküm uyarınca hazırlanmış olan ve yukarıda zikredilen ek ödeme yönergelerinde, döner sermaye birimlerinin personeline yaptığı ek ödeme tutarlarını etkileyen en önemli unsur, "kurumsal faktör" olarak nitelendirilebilecek olan "o birimin cari yılda elde ettiği gelir miktarı" olmaktadır. Bu sebeple, kurum ve kuruluşların elde ettikleri gelirler arasında farklılıkların ortaya çıkması ne kadar olağan bir durum ise, bu birimlerimizde görevli personelin alacakları ek ödeme tutarlarında oluşan farklılıklar da o kadar olağan karşılanmalıdır.

Birinci basamak sağlık kuruluşlarımızda görevli personelin alacağı ek ödeme tutarları, ikinci basamak personele göre düşük kalsa da, bu kuruluşlarımızın gelirlerini artırıcı tedbirler alınmış, hatta bazı yerlerde ikinci basamak ile aynı seviyeye ulaşmıştır.

Bu amaçla alınan tedbirlere işaret etmek gerekirse; birinci basamak sağlık kuruluşlarımıza ayakta tedavi hizmetlerinin gerektirdiği laboratuvar malzemesi ve cihazlarının temininin yanı sıra, diş tedavilerine yönelik diş ünitelerinin bu birimlerimize kazandırılmasıyla gelirleri artırılmış; tıbbî donanımın artırılmasına paralel olarak, personel atamasında puanlama sistemine geçilmiş ve standart kadro fazlası olan personel çalıştırılmaması yönünde çalışmalar yapılarak, belli bölgelerde personel yığılmaları önlenmiş ve Mayıs 2004 döneminden itibaren de, birinci basamak sağlık kuruluşlarımızın aylık döner sermaye gelirlerinden Bakanlık merkezine % 2 tutarında pay aktarmaları uygulamasına son verilmesi cihetine gidilmiştir.

Keza, birinci basamak sağlık kuruluşlarımızın gelir durumları göz önüne alınarak, "209 sayılı Kanunda Değişik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" taslağında, ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşlarımızın yıllık gelirlerinin % 50'sini ek ödeme olarak dağıtabilmeleri öngörülmüş iken, birinci basamak sağlık kuruluşlarımız için bu oran % 65 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, Taslak ile, Bakanlık merkezine aktarılan % 2 tutarındaki merkez payının % 4'e yükseltilmesi hususunda Bakanlığımıza takdir yetkisi verilerek, ilave tutarın münhasıran birinci basamak sağlık hizmetlerinin ve kuruluşlarının güçlendirilmesi ve desteklenmesi amacıyla kullanılması öngörülmüştür.Bütün bu çalışmalar ile birinci basamak sağlık kuruluşlarımızın güçlendirilmesi ve gelirlerinin arttırılması hedeflenmektedir.

Dolayısıyla, Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlamaları, Verem Savaş Dispanserleri ve Sağlık Ocaklarında hizmet veren personelimizin ücret durumunun iyileştirilmesi ve özlük haklarının geliştirilmesi konularında çalışmalarımız süreklilik arz etmektedir.

Cevap 2) Sağlık çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi amacıyla, 4924 sayılı Kanunla 657 sayılı Kanunun bazı maddelerinde yapılan değişiklik neticesinde, sağlık hizmetleri sınıfındaki personelin ek göstergelerinde iyileştirme yapılmış olup, yine aynı Kanun ile, eleman temininde güçlük çekilen yerlerde çalıştırılan sözleşmeli sağlık personeline emsali Devlet memurlarının 1,5-3 katı kadar ücret ve ücretin yanı sıra döner sermaye ve ödül verilmesine ilişkin düzenleme yapılmak suretiyle mahrumiyet şartlarında çalıştırılan personelin daha fazla ücret almaları sağlanmıştır.

Ayrıca, sözleşmeli personele, Devlet memurlarına ödenen aile, doğum, ölüm yardımları ödeneği verilebilmesi ve bu personelin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 209 uncu, 210 uncu, 211 inci ve 212 nci maddelerindeki yardım ve haklardan yararlandırılması da, anılan Kanun'da yapılan düzenleme ile sağlanmıştır.

Hâlen, sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan personele döner sermayeden ek ödeme yapılması uygulaması devam etmekte olup, 209 sayılı Kanun ile ilgili değişiklik teklifimiz de Başbakanlığa gönderilmiştir. Bu değişikliğin Kanunlaşması halinde bilhassa birinci basamak sağlık kuruluşlarında çalışan personelin özlük hakları konusunda çeşitli iyileştirmeler olacaktır.

Cevap 3) Personele yapılan ek ödeme tutarları, kurumun elde ettiği gelire göre belirlenmektedir. Sağlık kuruluşunun bulunduğu yerleşim yerinin hasta potansiyeli, yataklı tedavi kurumu olup olmaması gibi hususlar kurumun gelirlerini etkileyen en önemli etkenlerdir. Birinci basamak sağlık kuruluşlarında hasta yatışı yapılmaması, ameliyat ve ileri derecede tetkik ve tedavi uygulanmaması, ileri laboratuvar tetkikleri ile görüntüleme cihazlarının bulunmaması ve yataklı tedavi kurumlarında bulunan tüm uzmanlık dallarının yani uzman hekimin bulunmaması gibi faktörler birinci basamak sağlık kuruluşlarının gelirlerinin yataklı tedavi kurumlarının altında gerçekleşmesine sebep olmaktadır.

Ancak, birinci basamakta yukarıda belirtilen işlerin yürütülmesi için harcama yapılması sözkonusu olmadığı için, gelirin daha fazla oranının personele yansıması mümkün olmaktadır. Ayrıca, Yeşil Kart Kanunu'nda yapılan değişiklik ile 01 Ocak 2005 tarihinden itibaren ayaktan hasta muayene bedelleri ödeneceğinden 1 Nolu Döner Sermayeye ilave kaynak aktarılması sağlanmış olacaktır.

(1) numaralı başlık altında ifade edildiği gibi, birinci basmak sağlık kuruluşlarımızın gelirlerini artırıcı tedbirlerle ilgili olarak gerekli adımlar ivedilikle atılmış, hatta bazı yerlerde ikinci basamak ile aynı seviyeye ulaşmıştır.

Cevap 4) 2002 yılının Aralık ayından 2004 yılı Temmuz ayına kadar, sağlık ocakları, ana çocuk sağlığı ve aile plânlaması merkezleri ve verem savaş dispanserlerinden Devlet hastanelerine, Devlet hastanelerinden de anılan sağlık kuruluşlarına tayin olan personelin sayısını gösteren tabloları ilişikte sunulmaktadır.

Cevap 5) Yukarıda da belirtildiği üzere; Bakanlığımız personeline döner sermaye gelirlerinden yapılan ek ödemeler 2004 Mali Yılı Bütçe Kanunun 49 uncu maddesi ile 209 sayılı "Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun"un 5 inci maddesinin ikinci fıkrasından sonraki hükümleri değiştirilmiş ve bu değişikliğe bağlı olarak ve anılan kanuna istinaden yapılmaktadır.

209 sayılı Kanun, Bakanlığımıza bağlı tüm sağlık kurum ve kuruluşları ile hıfzıssıhha enstitülerini kapsamakta olup, polis hastaneleri ve PTT gibi Bakanlığımız dışındaki kurumlar bu kanun kapsamı dışında bulunmaktadır. Dolayısı ile bu tür Kurumlarda görevli sağlık çalışanlarına anılan Kanuna istinaden ek ödeme yapılması mümkün değildir.

Diğer taraftan; Belediye hastanelerinin döner sermaye sistemi ile çalışması hususunda ilgili kurumlarca çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca, "Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığına Devredilmesine Dair Kanun Tasarısı" Taslağı ile Polis

Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığına Devredilmesine Dair Kanun Tasarısı" Taslağı ile Polis ve PTT Hastanesi gibi sağlık birimleri de Bakanlığımıza devredileceğinden döner sermaye uygulaması kapsamına girmiş olacaklardır.

Cevap 6) Kamu çalışanlarının sosyal ve ekonomik hakları arasındaki dengesizlikleri gidermek ve adil bir ücret rejiminin tesisini sağlamak, Hükûmetimizin temel hedefleri arasındadır. Farklı kurumlarda görev yapmakla birlikte aynı veya benzer niteliklere sahip olan ve benzer görevlerde bulunan kamu görevlilerinin sosyal ve ekonomik hakları arasındaki adaleti sağlamak, bu kapsamdaki en temel önceliklerden birisini oluşturmaktadır. Önceki dönemlerde kamu personelinin özlük haklarına ilişkin olarak yapılan, belirli unvan grupları ve hizmet sınıfları ile sınırlı, münferit düzenlemeler mevcut dengesizliklerin artmasına yol açmıştır. Bu ve benzer münferit düzenlemeler, Hükûmetimizin uygulamakta olduğu ücret politikasıyla bağdaşmamaktadır.

Bu itibarla, kamu personelinin özlük haklarına ilişkin olarak kapsamlı bir düzenlemenin yapılması zorunluluk halini almıştır. Buna yönelik olarak, Hükûmetimizin icraat önceliklerini ve hedeflerini belirlediği Acil Eylem Planında "Devlet Personel Rejimi Reformu"na büyük önem vermiş bulunmaktayız. Hükûmet olarak; Devlet Personel Rejimi Reformu ile bütün kamu kurum ve kuruluşlarında benzer statüler arasındaki ekonomik ve sosyal farklılıkların ortadan kaldırılmasını, maaş ve ücret sisteminin sadeleştirilmesini ve ücret dengesizliklerinin giderilmesini hedeflemekteyiz.

Cevap 7) Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, Devlet Personel Rejimi Reformu ile bütün kamu kurum ve kuruluşlarında benzer statüler arasındaki ekonomik ve sosyal farklılıkların ortadan kaldırılması, maaş ve ücret sisteminin sadeleştirilmesi ve ücret dengesizliklerinin giderilmesi hedeflenmektedir.

Bu amaçla yürütülen Devlet Personel Rejimi Reformuna ilişkin çalışmalar belirli bir düzeye ulaşmış olup, ilgili Bakanlıkça, yapılan çalışmanın ilgili kurumların görüşü alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulması planlanmaktadır.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederiz.

EKLER:
EK 1-Liste (2 sayfa)

7/3152

Sağlık Ocaklarından Hastanelere

	BRANŞI	MİKTARI
1	DİŞ TABİBİ	13
2	EBE	17
3	HEMŞİRE	51
4	HİZMETLİ	13
5	MEMUR	9
6	SAĞLIK MEMURU	97
7	SAĞLIK TEKNİSYENİ	1
8	TABİP	1062
9	ŞOFÖR	2

AÇSAP' dan Hastanelere

	BRANŞI	MİKTARI
1	AMBAR MEMURU	1
2	BAŞHEMŞİRE	2
3	DİYETİSYEN	1
4	DİŞ TABİBİ	10
5	EBE	1
6	HEMŞİRE	4
7	HİZMETLİ	1
8	MEMUR	1
9	PSİKOLOG	2
10	SAĞLIK MEMURU	6
11	SAĞLIK TEKNİKERİ	1
12	SOSYAL ÇALIŞMACI	1
13	TABİP	43
14	TIBBİ TEKNOLOG	2
15	UZMAN (TUTG)	88
16	ŞEF	4

Verem Savaş Dispanserlerinden Hastanelere

	BRANŞI	MİKTARI
1	AYNİYAT SAYMANI	1
2	BAŞHEMŞİRE	1
3	HEMŞİRE	5
4	HİZMETLİ	1
5	MEMUR	1
6	SAĞLIK MEMURU	47
7	TABİP	32
8	UZMAN (TUTG)	29

7/3152

Hastanelerden Sağlık Ocaklarına

	BRANŞI	MİKTARI
1	ASİSTAN	25
2	DİŞ TABİBİ	58
3	EBE	10
4	HEMŞİRE	18
5	HİZMETLİ	19
6	KORUMA VE GÜVENL	1
7	MEMUR	6
8	SAĞLIK MEMURU	103
9	TABİP	459
10	ŞOFÖR	1

Hastanelerden Verem Savaş Dispanserlerine

	BRANŞI	MİKTARI
1	ASİSTAN	20
2	AYNİYAT SAYMANI	1
3	BAŞHEMŞİRE	1
4	HASTANE MÜDÜRÜ	2
5	HEMŞİRE	1
6	HİZMETLİ	1
7	MEMUR	3
8	SAĞLIK MEMURU	35
9	TABİP	12
10	UZMAN (TUTG)	6
11	ŞEF	3

Hastanelerden AÇSAP 'a

	BRANŞI	MİKTARI
1	ASİSTAN	65
2	AYNİYAT SAYMANI	1
3	BAŞASİSTAN	4
4	BAŞHEMŞİRE	5
5	DİYETİSYEN	2
6	DİŞ TABİBİ	12
7	HEMŞİRE	2
8	HİZMETLİ	3
9	MEMUR	1
10	SAĞLIK MEMURU	9
11	TABİP	15
12	TIBBİ TEKNOLOG	2
13	UZMAN (TUTG)	42
14	ŞEF	2

